

เทศน์เช้า วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๑

พระอาจารย์สงบ มนัสสุนโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมนะ ตั้งใจฟังธรรม เพราะบรรยากาศมันดีมาก มันไม่ร้อน ความชุ่มชื้น ทุกคนต้องการอย่างนี้ ต้องการความสะอาดสะบาย ต้องการความอบอุ่น ต้องการความสุข

แต่คนเกิดมาแล้วเกิดมาโดยเวรโดยกรรม คนเกิดมาเหมือนกันแต่อ่านาจวาสนาคนไม่เหมือนกัน คนไม่เหมือนกัน ไม่เหมือนกันเพราะกรรมจำแนกๆ แล้วกรรมจำแนก เอากรรมมาจากไหน กรรมก็มาจากมือเราทำนี่ กรรมที่เราทำของเรา มา เห็นไหม

วันนี้วันหยุด วันนี้วันรัฐธรรมนูญ วันรัฐธรรมนูญก็เป็นวันหลักเกณฑ์ หลักกฎหมาย หลักกฎหมายบ้านเมืองมีชื่อมีแป เวลาคอนว่าบ้านเมืองมีชื่อมีแป บ้านเมืองมีชื่อมีแป ต้องการความสิทธิเสรีภาพ ต้องการความเสมอภาค ความเสมอภาค เวลาบัญญัติกฎหมายมาเพื่อความเสมอภาค กฎหมายบังคับใช้ทุกๆ คนเสมอภาคกัน

แต่เวลาคนเขารักษากฎหมาย คนรักษากฎหมาย ถ้าคนรักษากฎหมายที่เป็นคนดีมากๆ เลยนะ คนดีมากๆ นะ แม้แต่ญาติพี่น้องเขาผิดเขาก็จับ แม้แต่ญาติพี่น้องเขามีปัญหา เขาตัดสินตามกฎหมายนั้น แต่คนที่ลำเอียง กฎหมายบัญญัติไว้มันดี แต่คนใช้กฎหมาย คนใช้กฎหมายไป

วันนี้วันสหประชาชาติ วันสิทธิมนุษยชน สิทธิมนุษยชนก็ความเสมอภาคของโลก มันก็เป็นเรื่องสัญลักษณ์ เรื่องสัญลักษณ์ไป

เวลาสิทธิเสรีภาพๆ ด้วยความเชื่อของคน ด้วยความเชื่อของคนโดยประเพณีวัฒนธรรม คูสิ เช่นฆ่ากันทั่วโลก สิทธิเสมอภาค ใครถือป็นคนนั้นมีอำนาจ ใครมีอำนาจขึ้นมา อำนาจกดขี่ ช่มเหง ถ้าอำนาจกดขี่ช่มเหง เห็นไหม

เราภูมิใจกันมากนะ ภูมิใจกันมากกว่าพระจุลจอมเกล้าฯ ท่านประกาศเลิกทาส การเลิกทาสของประเทศไทยทุกคนศึกษาแล้วเขายกย่องมาก

การเลิกทาสในอเมริกา ประเทศชาติเขาจะแบ่งเป็น ๒ ประเทศเลย เพราะว่าทางใต้เกษตรกรรมเขาต้องใช้แรงงาน ได้พวกที่จิตใจเป็นธรรม จิตใจเป็นธรรมก็อยากไปช่วยเหลือเขาช่วยเหลือเขาแล้วดูแลเขาหรือไม่ พอเลิกทาส เกิดสงครามการเมือง

ไอ้ของเราเวลาเลิกทาสนะ เวลาเลิกทาสนี่ค่อยๆ ประณีประนอม ลดไปที่ละขั้นทีละตอน ทีละเล็กทีละน้อย ทีละเล็กทีละน้อยขึ้นมาให้มีความเสมอภาค พอความเสมอภาค เวลาเลิกทาสไปแล้ว ทาสบางคนไม่ยอมให้เลิก เพราะอะไร เพราะอยากอยู่กับเจ้านาย เจ้านายคุ้มครองดูแลรักษา นี้ออกไปทำมาหากินเอง ทุกคนต้องเผชิญภัยเอง นี่พูดถึงว่าความรู้สึกนึกคิดของคนใจ กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน

วันสิทธิเสรีภาพฯ เวลาสิทธิเสรีภาพความเป็นจริงนะ มีมาตั้ง ๒,๐๐๐ กว่าปีแล้ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม นี่ครอบคลุมแดนโลกธาตุ ความสิทธิเสรีภาพฯ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารภนารือสัตว์ชนสัตว์ ความรือสัตว์ชนสัตว์ ความเลิกทาส เลิกกิเลสตัดหาความทะยานอยากในใจของตน ไม่มีกิเลสตัดหาความทะยานอยากเหยียบย่ำหัวใจของตน ถ้าเลิกทาส เลิกให้เป็นข้าของกิเลส เลิกเป็นข้าของกิเลส นั่นคือความเสมอภาค ภราดรภาพ แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารภนารือสัตว์ชนสัตว์ใน

วันมาฆบูชา พระอรหันต์ ๑,๒๕๐ องค์ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าโอวาทปาฏิโมกข์ เราจะทำความดีตลอด ไม่ทำความชั่ว ทำจิตใจให้ผ่องแผ้ว

นี่พระอรหันต์ เวลาในนิยายเซน สิ่งที่ว่า หิวก็กิน ปวดท้องก็ขับถ่าย นี่เวลาเขาพูดมันของเรียบง่าย ของง่ายๆ ทั้งนั้นนะ

ละชั่วทำดี ละชั่วทำดี ละชั่วทำดี ละชั่วทำดีทั้งนั้นนะ ละชั่วทำดีแล้วละได้ใหม่ แล้วชั่วของใคร ดีของใคร ละชั่วของใคร ดีของใคร เห็นไหม

นี่วันสิทธิเสรีภาพ วันสิทธิเสรีภาพมันเสรีภาพ มันมีเวรมีกรรมซับซ้อนมา ถ้ามีเวรมีกรรมซับซ้อนมา เรามาทำบุญกุศล เราจะเลิกทาสในใจของเรา ถ้าเราจะเลิกทาสในใจของเรา เราไม่เป็นทาสของกิเลส ถ้าเราไม่เป็นทาสของกิเลส มันต้องมีการกระทำ

คูสิ คนเขาเจริญรุ่งเรืองขึ้นมาเขาต้องลงทุนลงแรงไปขนาดไหน ใ้ไ้เราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เรามีสติปัญญาของเรา เราพยายามเอาชนะตนเองของเรา ถ้าเอาชนะตนเองของเรา มันก็มีที่ไปที่ไป จริตนิสัยๆ คำว่า “จริตนิสัย” ทำมากทำน้อยขนาดไหน คนที่ทำมาก กรรมกรแบกหามมันทำทั้งวันทั้งคืนเลย เงินเดือนมันน้อยกว่าเราอีก เรานั่งบริหารขึ้นมา เงินเดือนเรามากกว่าเขาอีก

นี่ก็เหมือนกัน ทำมากทำน้อยขนาดไหนมันอยู่ที่วาสนาของคนนะ ถ้าเรามีสติมีปัญญาของเรา เราทำของเราประสบความสำเร็จของเรา

นี่หัวใจของเราก็เหมือนกัน ถ้าหัวใจของเรานะ หัวใจของเรา เรามีอำนาจวาสนาบารมีนะ มันลงในธรรมและลงวินัย มันไม่ต่อต้าน

นี่ไง เราเป็นปัญญาชน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้มา ๒,๐๐๐ กว่าปีแล้ว ศาสนาหมดไปแล้ว พอมาศึกษาเนี่ยนอกพระไตรปิฎก

มันคัดมันค้าน มันยกมันแย้งไปตลอด มันไม่มีอะไรเป็นจริงเป็นจังสักอัน แล้วมันมีอะไรเป็นสมบัติของมัน

เวลาครูบาอาจารย์ของเรานะ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านเป็นคนโง่หรือ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านต้องสร้างอำนาจวาสนามา

ในพระไตรปิฎก ในอภิธรรม พระอรหันต์ต้องสร้างมาแสนกัป องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย การสร้างมาแสนกัปๆ การสร้างมาแสนกัปนี้ไง พระโพธิสัตว์

คูสิ อ่านพระไตรปิฎก พระโพธิสัตว์ทำตัวอย่างไร พระโพธิสัตว์ท่านสละอย่างไร พระโพธิสัตว์ท่านอยู่ชุมชนอย่างไร ท่านพยายามรักษาอย่างไร ท่านเป็นผู้นำนำด้วยปัญญาอย่างไร ท่านสร้างมา ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย

นี่ของเรา ผู้ที่เป็นครูบาอาจารย์ของเราโง่หรือ ท่านฉลาด ท่านฉลาดท่านจะเลิกทาสในใจของท่าน ท่านไม่ไปชี้แจงว่า นั่นเอาเปรียบ นี่เอาเปรียบคนนั้น นี่โง่ มันไม่คิดไม่คำนวณอะไรทั้งสิ้น มันพยายามรักษา พยายามชวนชวาย พยายามกระทำขึ้นมา แล้วกระทำขึ้นมาแล้ว พอทำเป็นจริงขึ้นมามันเทียบเคียงพระไตรปิฎก

เวลาท่านปฏิบัติของท่านนะ ประวัติหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น เวลาจะมีอะไรที่มันลงเล สงสัย มีอะไรที่มันยังไม่ลงใจ ท่านก็มาหาเจ้าคุณอุบาลีฯ

หลวงปู่มั่นเคยจำพรรษาอยู่ในกรุงเทพฯ หลวงปู่มั่นเวลาท่านออกป่าออกเขาไป ประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเกิดความสงสัย เกิดความเคลือบแคลงว่า ความเป็นจริงเป็นอย่างนี้แล้ว พระไตรปิฎกเป็นอย่างนี้ แล้วเรายังเข้าใจไม่ได้อย่างนั้น ท่านมาปรึกษาเจ้าคุณอุบาลีฯ ปรึกษาเจ้าคุณอุบาลีฯ คั่นคว้ามตาลอด

แต่เวลาถ้าจิตใจท่านเป็นจริงขึ้นมา ตอนท่านไปอยู่ที่ถ้ำสาริกา เวลาจิตท่านลง ท่านกำหนดดูถึงผู้มีบุญมีคุณของท่าน กำหนดไปดูเลยนะ เจ้าคุณอุบาลีฯ ทำอะไรอยู่ตอนนี้นะขณะนี้ ไอ้อโฮ! ท่านอยู่ในเมืองท่านก็ยังประพฤติปฏิบัติของท่าน ท่านกำลังพิจารณาปัจจุสมุขบาท ท่านจำวันเวลาไว้เลย แล้วเวลามาเยี่ยมเจ้าคุณอุบาลีฯ เจ้าคุณอุบาลีฯ บอก “ไอ้อโฮ! ท่านมันท่านเก่งเนาะ ท่านมันท่านเก่ง”

นี่โง่ เวลาศึกษาคั่นคว่ำก็เรื่องศึกษาคั่นคว่ำนะ แต่เวลามีการกระทำถ้าเป็นจริงขึ้นมาๆ ถ้าความจริงเป็นจริงอย่างนั้นมันก็เป็นส่งออก เห็นไหม กำหนดไปดูเจ้าคุณอุบาลีฯ ท่านยังทำอะไรอยู่ แล้วท่านพิจารณาอะไรของท่านอยู่

ส่งออก นั่นเป็นเรื่องของเจ้าคุณอุบาลีฯ แต่เรื่องในหัวใจของหลวงปู่มั่นละท่านทำอย่างไร

นี่โง่ เวลาส่งออกไป เราไปมองดูการส่งออกนั้นว่าเป็นคุณธรรม...ไม่ใช่ ความจริง ๆ ความจริงคืออริยสัจ คือศีล สมาธิ ปัญญา คือมรรคคือผลในใจของหลวงปู่มั่น หลวงปู่มั่นต้องทำสติปัญญาขึ้นมาเท่าทันในใจของตน

เวลาเท่าทันในใจของตน สิ่งทีเวลาเท่าทันในใจของตน ทำความสงบของใจเข้ามาได้ ใจที่มีกำลังได้ ถ้าคนที่มีอำนาจวาสนาบารมีมันกำหนดดูได้ การดูนี่คือการส่งออก การส่งออกนี่ อภิญญาที่รู้ได้ นี่คือการรักษา วิธีการที่จะดักหัวใจของคน แต่เวลาเป็นจริงๆ ขึ้นมามันต้องเข้ามาเป็นจริงในใจของผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ นั้น ถ้าในใจของผู้ประพฤติปฏิบัติ นั้น

พูดถึงการที่จะมีเสรีภาพขึ้นมาในใจของเรา นี่ไง เวลาเขาเลิกทาสๆ เลิกทาสขึ้นมาจะเลิกทาสด้วยผู้นำที่ดี พระจุลจอมเกล้าฯ ท่านเลิกทาสของท่านเรียบบรรอย มันเป็นขั้นเป็นตอน มันเป็นไปแล้วทุกสิ่งคมยอมรับไปหมด

คนที่เลิกทาสหักด้ามพร้าด้วยเข่า หักด้ามพร้าด้วยเข่า เขาเลย อย่างนั้นๆ แล้วเป็นอย่างไร เกิดผลกระทบขึ้นมาอย่างไร นี่ตั้งใจทำคุณงามความดี แต่คนที่เขาอยู่ไป คนที่เขาต้องการเขายังไม่พร้อม คนที่เขาต้องการใช้แรงงานอย่างนั้น นี่ไง สิ่งต่างๆ เป็นเรื่องโลกๆ ใจ

ฉะนั้นจะบอกว่า เวลาคนที่บอกว่ามีสิ่งใดแล้วจะไปแจ้งยูเอ็น จะไปร้องยูเอ็นๆ

ยูเอ็นก็ต้องร้องมัน ในยูเอ็นก็มีการคอร์รัปชัน ในยูเอ็นก็มีชนชั้น ถ้าจะร้องไป นี่พูดถึงเรื่องโลกนะ เรื่องโลกส่วนเรื่องโลก

แต่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาย้อนแย้งเข้ามา เรื่องของสังคมเราก็ชวนชวาย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระโพธิสัตว์นี่ไม่ได้ช่วยสังคมหรือ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วไม่ได้ปรารถนาหรือสัตว์ชนสัตว์หรือ มันทำนะ มันทำด้วยผู้มีปัญญา ปัญญาที่ว่าสิ่งใดควรและสิ่งใดไม่ควร ที่ใดควรและไม่ควร จริงและไม่จริง

ถ้าเป็นความจริงขึ้นมามันจะเป็นประโยชน์กับในสังคมนั้น มันไม่กระทบกระเทือน มันไม่กระทบกระเทือนจนเกินไป แต่มันก็มีผลกระทบกระเทือนแน่นอน เพราะมันมีความพอใจและไม่พอใจ ความพอใจไม่พอใจเป็นเรื่องกิเลสของคน

แต่คนที่มึสติมีปัญหา นะ คนที่สร้างอำนาจวาสนานะ เขาทำคุณงามความดีของเขา ทำคุณงามความดีทิ้งแหว เขาช่วยสังคมๆ มีผู้เสียสละ มีแต่ผู้ที่มีสติปัญญาชักนำเขาไป นี่เสียสละทั้งนั้น ถ้ามันจะเสียสละนะ เสียสละโดยที่เขาไม่รู้เลย ถ้าเขารู้เขามีทฤษฎีมีมานะ มีการต่อต้าน

แต่ถ้าเขาชักนำ เขาน้อมนำเขาไป มันเป็นเรื่อง มันเป็นเรื่องอย่างนั้น นี่พูดถึงสังคมนะ ยังไม่พูดถึงหัวใจเลย

ถ้าพูดถึงหัวใจ ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา มันแสนยาก แสนยากเพราะอะไร เพราะสังคมเป็นมนุษย์ใช้ใหม่ มีกฎหมายใช้ใหม่ มีระเบียบใช้ใหม่ บังคับมันใช้ใหม่ พยายามทำให้มันสงบเรียบร้อยใช้ใหม่ แล้วหัวใจละ เวลาความคิดละ เวลาความคิด ความคิดที่มันรุนแรงในหัวใจเอาอะไรไปยับยั้งมัน

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็สติ ถ้ามีสติยับยั้ง เราเห็นโทษของมันไง ถ้ามีความคิดอย่างนี้ เวลาโกรธขึ้นมาเลือดสูบฉีดขึ้นมา เหงื่อไหลไคลย้อยเลย แต่ถ้ามันเป็นคุณงามความดี มันอบอุ่น มันร่มเย็นของมันในหัวใจ แล้วเราต้องการอะไร เราอยากได้อะไร แล้วถ้าเราดูแลรักษาขึ้นมา เห็นไหม

นี่ไง ทางสองส่วนที่ไม่ควรเสพ อตตกิลมถานุโยค กามสุขัลลิกานุโยค ความคิดที่ดีและความคิดที่ชั่ว ความคิดที่ดีมันก็ให้อบอุ่นอยู่พักหนึ่ง ความคิดที่ชั่วนะ คิดเสร็จแล้วร่างกายมันจะสูบฉีดของมัน นี่ไง ความคิดแล้ว ถ้ามันทำความสงบของใจเข้ามา มัชฌิมาปฏิปทา ทางสายกลางไง ใจเป็นอิสระๆ

ถ้าใจเป็นอิสระแล้วเรายกขึ้นสู่วิปัสสนาใช้ปัญญาของเราไป ถ้าใช้ปัญญาของเราไปนะ วิปัสสนา วิปัสสนาคือการรู้แจ้งในใจของตน นี่จะทำให้ใจเป็นอิสระแล้ว พยายามจะสำรวจจะคายทัญญูมานะความเห็นผิดๆ มันมีความเห็นผิดเพราะอะไร มีความเห็นผิดเพราะไม่รู้ ไม่รู้ที่ต้นซั้ว ไม่รู้ตั้งแต่ที่ภวาสวะที่ภพ

ความคิดเกิดดับๆ ความคิดเกิดดับบนอะไร ความคิดเกิดดับบนจิต เวลาความคิดที่เกิดมา เกิดมาจากอะไร เกิดมาจากความไม่รู้ ความไม่รู้ ศีกษารธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศีกษาวิชากร นั้นมันเป็นสัญญาเป็นความจำมา จำของเขามา ต้องเอามาวิเคราะห์ วิจัยเป็นจริงขึ้นมาหรือไม่

เวลาศึกษาปริยัติขึ้นมา ปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ ศีกษารธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามา สาธุ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดาของเรา เป็นศาสดานะ แต่เป็นขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่ใช่เป็นของเรา ศีกษามาเพื่อประพฤติปฏิบัติ

ศึกษามาแล้วมาค้นคว้า มาวิเคราะห์วิจัยของเราในใจ ถ้าวิเคราะห์วิจัยขึ้นมา ใครเป็นผู้วิเคราะห์ วิจัย

คนที่เป็นผู้วิเคราะห์วิจัยขึ้นมามันก็ต้องเป็นจิตตภาวนาๆ จิตของเราเป็นผู้วิเคราะห์วิจัย ไม่ใช่ที่เราเอาธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วมาแยกมาได้เถียงกันว่าถูกหรือ ผิดๆ เอาธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นตัวประกันแล้วก็แบ่งข้างกันแล้ว ทะเลาะเบาะแว้งกัน

แต่เวลาจะเป็นจริงๆ ขึ้นมา เราค้นคว้าหัวใจของเรา ถ้าหัวใจของเรา หัวใจเราเป็นผู้ วิเคราะห์อารมณ์ของเรา เป็นผู้วิเคราะห์สิ่งที่เกิดขึ้นในใจของเรา มันวิเคราะห์วิจัยด้วย สัมมาสมาธิที่จิตมันตั้งมั่นขึ้นมา มันวิเคราะห์วิจัยด้วยสติปัญญาของมัน นี่เป็นปัจจัยตั้ง เป็น สันติภูมิโก อันนี้จะเป็นของเรา อันนี้จะเป็นของเรา

ศึกษาธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามา ศึกษาเพื่อประพฤติปฏิบัติ ศึกษาเป็นความจำๆ ทั้งสิ้น ศึกษามานาน้อยขนาดไหนมันก็เป็นสัญญาทั้งสิ้น เวลามันจะ ประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเป็นความจริงของเราๆ จิตตภาวนาๆ จิตมันยกขึ้นสู่วิปัสสนา จิตมันใช้ สติปัญญาของมัน เห็นไหม

ถ้ามันจะเป็นอิสระ มันต้องเป็นอิสระในใจของตน ใจของตนมันพิจารณาของมัน มันแยก มันแยกของมัน มันเห็นโทษของมัน มันสำรวจมันกาย กายในอะไร ภูมิฐานะ ภูมิฐานะเห็น ผิด

ความเห็นผิด ถ้ามันมีความเห็นผิดนะ สักกายภูมิฐานะ สรรพสิ่งเป็นเรา ร่างกายเป็นเรา สมบัติเป็นของเราไป สมบัติเป็นของเรา เวลาทุกอย่างเป็นของเราๆ เพราะมันมีเราใช้ไหม เวลา ศึกษาไปแล้ว ศึกษาไปวิเคราะห์ที่ตัวเราไป สมบัติก็เป็นสมบัติอย่างนั้น กายก็เป็นกายอย่างนั้น เวลาสักกายภูมิฐานะ วิจิจจณา สิ้นพตปรามาสา มันทำลายสักกายภูมิฐานะ ภูมิฐานะที่ความเห็นผิด

เวลาเป็นทางโลกทางวิชาการ “ก็ให้มันเห็นถูกไป เห็นถูก พระพุทธเจ้าบอกถูกไว้แล้ว บอกกายนี้ไม่ใช่ของเรา” ทุกคนท่องกันปากเปียกปากแฉะ นู่นก็ไม่ใช่เรา นี่ก็ไม่ใช่เรา แต่ใจมัน ยังทุกข์

ไม่ใช่เรา ไม่ใช่เราที่เปลือกๆ ไม่ใช่เราเพราะเราจำมา ไม่ใช่เราเพราะเราศึกษามา มันไม่ใช่ของเราๆ มันก็รู้อยู่แล้วไม่ใช่ของเรา แต่เป็นจริงนี่มันเป็นหรือเปล่านั้น แต่เวลามันสำรอกมันคาย มันทำลายอย่าง

นี่ไง ที่บอกว่าสรรพสิ่งในโลกนี้เป็นอนิจจัง แต่เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนเรื่องอนัตตา อนัตตาคือการทำลายตัวตนไง

แล้วมันไม่มีตัวตนมันจะทำลายอะไร ไม่มีตัวตน ไม่มีสมาธิ ไม่มีภาวสวะ ไม่มีตัวตนที่ไปพิจารณาแล้วทำลายอะไร มันทำลายที่ตัวตนนะ ถ้ามันทำลายที่ตัวตน ทำลายอวิชชาที่ความไม่รู้ เพราะความไม่รู้มันถึงลูบๆ คลำๆ ใจ ทั้งที่ท่องปากเปื่อยปากแฉะนะ “ไม่ใช่เราๆ”

แต่เวลาเป็นจริง อนัตตา สิ่งใดเกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไป เกิดขึ้น เกิดขึ้นอย่างไร เกิดขึ้นจากจิตที่เป็นสัมมาสมาธิ นี่เกิดขึ้น ถ้ามันไปเห็นสักจะความจริงมันจะวิปัสสนา เห็นไหมท่ามกลาง เวลาเป็นอนัตตา ถ้ามันทำลายตัวตน ทำลายตัวตน นี่ไง เป็นอนัตตา

แต่อนิจจังไม่ต้อง อนิจจังมันก็เป็นอนิจจังอยู่แล้ว สรรพสิ่งในโลกนี้เป็นอนิจจัง อนิจจังคือวัฏธูธาค คือภาวะสังคม ความเป็นไปของโลก มันเป็นอนิจจังของมันอยู่แล้ว เราอยู่เฉยๆ วันเวลามันหมุนไปแล้ว ทุกอย่างมันแปรสภาพของมันไปตลอดเวลาอยู่แล้ว แต่ใครได้ละ แต่ถ้าเป็นธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอย่าอนเข้ามาในใจ ปรารภหรือสัตว์ชนสัตว์

ถ้าสิทธิเสรีภาพ สิทธิมนุษยชน ความเสมอภาค ความยิ่งใหญ่ แล้วความยิ่งใหญ่นี้มันยิ่งใหญ่ในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ใจที่ยิ่งใหญ่ ยิ่งใหญ่เพราะอะไร ยิ่งใหญ่เพราะมันกระจ่างแจ้งในสามแดนโลกธาตุ

จิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในสามแดนโลกธาตุ แล้วทำลายภาวสวะ ทำลายภพ ทำลายตัวตนที่จะหมุนเวียนเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ มันทำลายสิ่งที่จะหมุนไปกับมัน แต่สิ่งนั้นมันมีอยู่ วัฏฏะมีอยู่ นรกสวรรค์มีของมันอยู่อย่างนั้นนะ แต่จิตของเราไปเสวยภพเสวยชาติเองต่างหาก เวลามันทำลาย มันทำลายที่ตัวตนอันนี้ ถ้าทำลายที่ตัวตนอันนี้มันเป็นสักจะความจริงอันนี้ แล้วถ้าเป็นสิทธิเสรีภาพ มันเป็นเสรีภาพแล้ว จบ จบคือมันไม่ไปไหนอีกแล้ว มันไม่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ

นี่พูดถึงว่า ถ้าเป็นสิทธิเสรีภาพ มันมีมาตั้ง ๒,๐๐๐ กว่าปีตั้งแต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม แต่วันนี้วันรัฐธรรมนูญ กฎหมาย บ้านเมืองต้องมีชื่อมีแป มีชื่อมีแป เราอยู่ในสังคมแล้วต้องมีคนรักษากฎหมาย ต้องมีผู้พิพากษาเป็นผู้ที่ตัดสินต่างๆ ร้อยแปด คนอื่นคนตัดสินทั้งนั้นอย่างนั้นนะ คนที่โดนกลั่นแกล้งก็มี คนที่แสวงหาผลประโยชน์ในระบบก็มี นี่มันเรื่องของสังคม มันเรื่องของโลก เรื่องต่างๆ ทุกคนก็พยายามขวนขวายเพื่อความดีงามทั้งสิ้น แต่เราจะยกให้เห็นว่าโลกกับธรรม

ทุกคนก็ปรารถนาดีทั้งนั้น ต้องการคุณงามความดีทั้งนั้น แต่สังคมคือมนุษย์ มนุษย์มีดีและมีเลว แล้วถ้าเราเอาหัวใจไปฝากไว้กับเขา เราก็จะมีแต่ความทุกข์ยาก แต่ถ้าอยู่กับเขา ถ้าเราเจอคนดี เราสร้างวาสนามาดี สภาธรรมที่ดี เราก็เป็นวาสนาของเรา เราเจอคนชั่ว คนรอบข้างที่บีบบังคับ เราก็ต้องหาทางหลบหลีกแก้ไข แก้ไขเอาตัวรอดของเรา

สิ่งต่างๆ มันเป็นเวรเป็นกรรมของสัตว์โลก แล้วถ้ามันเป็นจริงๆ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนเข้ามาที่ใจเรา เห็นสัญลักษณ์ เห็นความที่ทุกคนขับเคลื่อนเพื่อประโยชน์กับโลก เราก็ดู เราก็เห็น เราก็ชื่นชม

แต่เป็นความจริงๆ ความจริง สิ่งที่จะยั่งยืนของเรา แล้วพิสูจน์ได้ พิสูจน์ได้ ไม่ต้องหวังพึ่งใคร นั่งลงขัดสมาธิ หายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโอ บำรุงรักษาหัวใจของเรา บำรุงรักษาหัวใจของเราให้หัวใจเราเบิกบาน ให้หัวใจเราชุ่มชื่น ให้หัวใจของเรามีปัญญา นะ ปัญญาที่จับต้องได้ แยกแยะได้ วิเคราะห์ได้ วิจัยได้ เป็นมรรค

ดวงใจดวงใดไม่มีมรรค ดวงใจดวงนั้นไม่มีผล ดวงใจดวงใดมีมรรค มรรคนั้นจะสร้างดวงใจดวงนั้นให้เป็นอรินบุคคล ให้เป็นคนที่มีคุณค่าดีงามในตัวของมันเอง ไม่ต้องใครเชิดชู ไม่ต้องใครรับรู้ มันเป็นปัจเจกตั้ง รู้จำเพาะใจดวงนั้น เอง